

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 26 stycznia 2016 r.

Podsekretarz Stanu

Elżbieta Bojanowska

DPS-I.5111.16.2016.AL

Pan
Bronisław Waśniewski - Ciechorski

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o petycjach (Dz. U. poz. 1195), zawiadamia, że Pana petycja z dnia 19 listopada 2015 r. dotycząca zmiany ustawy z dnia 27 czerwca 2013 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 z późn. zm.), została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

W dniu 19 listopada 2015 r. do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wpłynęła Pana petycja, w której złożył Pan wniosek o zrównanie kwoty renty socjalnej z kwotą minimalnego wynagrodzenia. W uzasadnieniu wskazał Pan, iż przeprowadzenie zmian w sposobie naliczania renty socjalnej wiąże się z koniecznością zmiany ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazał Pan, iż obecnie renta socjalna wynosi 740 zł, po potrąceniu zaś podatku dochodowego i składki na ubezpieczenie zdrowotne pozostała kwota to 643,02 zł. Wedle ww. danych dzienna stawka na wyżywienie wynosi 20,74 zł. Wskazał Pan, że kwota ta jest upokarzająca osoby niepełnosprawne, nie daje możliwości spełnienia podstawowych potrzeb życiowych. W związku z czym wniósł Pan o zmianę filozofii wypłaty renty socjalnej i wprowadzenie zapisu, że kwota renty socjalnej ma być równa kwocie najniższego wynagrodzenia.

W odpowiedzi na Pana petycję, uprzejmie wyjaśniam.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Za całkowicie niezdolną do pracy uważana jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że renta socjalna ma charakter świadczenia obligatoryjnego, ciągłego i zabezpieczającego, a jej celem jest kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy. Renta socjalna jest świadczeniem wypłacanym z systemu zabezpieczenia społecznego w całości finansowanym z budżetu państwa. Z uwagi na powyższe, w ocenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej renta socjalna przyznawana osobom niepełnosprawnym nie jest odpowiednikiem wynagrodzenia dla osób pracujących, wobec czego nie można porównywać ani odnosić wysokości renty socjalnej do wysokości minimalnego wynagrodzenia. Inne są również cele tych świadczeń. Powodem, dla którego ustawodawca ustalając wysokość renty socjalnej odniósł się do procentowej kwoty (84%) najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, był zbliżony charakter tych świadczeń tj. rekompensata braku możliwości podjęcia pracy i zabezpieczenie samodzielnej egzystencji. W związku z powyższym nie można odnosić wysokości renty socjalnej do minimalnego wynagrodzenia za pracę. Jeszcze raz należy podnieść, iż renta socjalna jest stałą formą pomocy dla osób, które nigdy nie miały szansy na podjęcie zatrudnienia i zdobycia prawa do renty z systemu ubezpieczeń społecznych. Przy czym należy podnieść, iż sytuacja finansowa rencistów socjalnych nie odbiega od sytuacji finansowej innych osób niepełnosprawnych. W pierwszym miejscu należy podnieść, iż renta socjalna nie jest świadczeniem uzależnionym od dochodu, nie obowiązują tu bowiem kryteria dochodowe, tak jak w przypadku świadczeń z pomocy społecznej. Przykładowo, maksymalna wysokość zasiłku stałego, będącego świadczeniem z pomocy społecznej dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy (całkowita niezdolność w myśl ustawy o pomocy społecznej oznacza całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidów lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym

stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) wynosi 604 zł. Przy czym cały czas w okresie pobierania zasiłku stałego osoba musi spełniać kryterium dochodowe, a więc jej dochód nie może przekroczyć odpowiednio - 634 zł, w przypadku osoby samotnie gospodarującej lub 514 zł – w przypadku osoby w rodzinie. Renciści socjalni mają prawo również ubiegać się o przyznawane bez kryterium dochodowego zasiłki pielęgnacyjne (153 zł) na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. , poz. 115 z późn. zm.), o dodatki mieszkaniowe o jakich mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.) oraz dodatki energetyczne na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r ., poz. 1059 z późn. zm.). Ponadto w szczególnie uzasadnionych przypadkach rencista socjalny może ubiegać się o specjalny zasiłek celowy z pomocy społecznej, w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Ponadto, bez względu na szlachetne intencje polepszenia sytuacji życiowej osób pobierających rentę socjalną, każda zmiana przepisów prawa w zakresie wysokości renty socjalnej z uwagi na fakt, iż wpływa na budżet państwa musi zostać poprzedzona oceną skutków regulacji, również pod względem finansowym. Należy mieć na uwadze, że wprowadzenie takiego przepisu zrównującego kwotę renty socjalnej z wysokością minimalnego wynagrodzenia znacznie wpłynie na budżet państwa. I tak, wg danych z ZUS w roku 2014 rentę socjalną pobierało ok. 269000 osób. Łączna kwota pomocy finansowej z budżetu państwa wyniosła wówczas ok. 2267,30 mln. zł. Jednocześnie wysokość renty socjalnej w roku 2014 wynosiła od stycznia do lutego 698,17zł, zaś od marca do grudnia 709,34 zł (średnio 707,48zł). Przy założeniu, że w roku 2014 wysokość renty socjalnej zostałaby podniesiona do wysokości najniższego wynagrodzenia za pracę (czyli do wysokości 1680zł) i przy tej samej liczbie osób uprawnionych do pobierania renty socjalnej - wysokość wydatków na realizację świadczenia "renta socjalna" zmieniłaby się w ten sposób, że zamiast dotychczasowych 2267,30 mln zł należałoby wyasygnować na ten cel ok. 5383,99 mln zł. Oznaczałoby to wzrost wydatków z budżetu państwa na ten cel o ok. 138%, czyli o ponad 3116 mln zł. Ponadto, z uwagi na obserwowaną narastającą corocznie ilość osób pobierających rentę socjalną, należy spodziewać się, że przy zrównaniu wysokości renty socjalnej i najniższego wynagrodzenia za pracę - procentowy roczny wzrost wydatków na wypłatę renty socjalnej byłby jeszcze większy.

Biorąc pod uwagę powyższe koszty oraz fakt, iż sytuacja rencistów socjalnych nie odbiega od sytuacji finansowej innych osób niepełnosprawnych, należy uznać, iż podwyższenie kwoty renty socjalnej do kwoty minimalnego wynagrodzenia nie znajduje uzasadnienia.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

PODSEKRETAŃZ STANU

Elżbieta Bojanowska

Do wiadomości:

Rzecznik Praw Obywatelskich, znak: III.053.2.2015.JA